

## 2. ISPIT ZNANJA: Glasovne promjene. Naglasak i naglasne cjeline. Kratice i pokrate

**A** GRUPA

Ime i prezime \_\_\_\_\_

Razred \_\_\_\_\_

Nadnevak \_\_\_\_\_

**Zadatak 1.** Poveži lijevi i desni stupac.

- |                           |                  |
|---------------------------|------------------|
| <b>a)</b> zečji (zec)     | • nepostojani a  |
| <b>b)</b> vuci (vuk)      | • jotacija       |
| <b>c)</b> lonca (lonac)   | • sibilizacija   |
| <b>d)</b> vičem (vikati)  | • palatalizacija |
| <b>e)</b> kamenje (kamen) |                  |
| <b>f)</b> nokta (nokat)   |                  |

**Zadatak 2.** Imenuj provedene glasovne promjene.

|                |                       |
|----------------|-----------------------|
| strog – stroži | duh – dusi            |
| ruka – ručni   | lažljivac – lažljivca |
| visok – viši   | cvijet – cvijeće      |
| jak – jači     | momak – momka         |
| noga – nozi    |                       |

**Zadatak 3.** U tekstu su primjeri u kojima je došlo do glasovne promjene. Ispiši te riječi i imenuj vrstu glasovne promjene.

Slomio sam neku staru vazu i pod je bio prepun praha i krhotina. Prašina mi je smetala pa sam sve prepustio sestri. Sestra je nevoljko sve pomela. Zabranila mi je da se mičem jer bih opet mogao nešto slomiti. Kakav je izazov ne micati se!

\_\_\_\_\_ Glasovna promjena: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ Glasovna promjena: \_\_\_\_\_

**Zadatak 4.** Zaokruži riječi u kojima je nepotrebno provedena glasovna promjena.

Teti Dubravci nije bilo teško napraviti kolač za svoje susjede. Svidio se i susjedi Anci koja uvijek nešto pronalazi u receptu, osobito ako je riječ o jabukama. Voli se i ona pohvaliti svojim kolačima koje je naučila od svoje bake u rodnoj Lici. Meni je najdraži čokoladni koji se reže na kocke. Uvijek se veselim velikoj kocci sa šlagom na tanjuru.

**Zadatak 5.** Podcrtaj pravilno napisanu rečenicu.

- a) Igor je donedavno igrao u drugoj lizi.      b) Igor je donedavno igrao u drugoj ligi.

**Zadatak 6.** Među dvosložnim riječima umetnula se jedna jednosložna riječ. Pronađi je i zaokruži.

ormar, klupa, cvijet, jastuk, prilaz, oblak

**Zadatak 7.** U hrvatskome jeziku razlikujemo naglašene i nenaglašene riječi. U naglašenoj riječi samo je jedan slog nositelj naglasaka. Dopuni rečenice.

Naglasak se u slogu uvijek ostvaruje na \_\_\_\_\_ Iznimka je *r* koje stoga nazivamo \_\_\_\_\_ ili slogotvornim *r*.

**Zadatak 8.** Zaokruži riječi u kojima je *r* slogotvorno.

vrh, rtovi, glasovir, zubar, srce, crvena, ribar

**Zadatak 9.** Zaokruži slog na kojemu može stajati naglasak

suknja, pribor, ručka, limun

**Zadatak 10.** Zaokruži slog na kojem ne može stajati naglasak

bakin, suigrač, učiteljica, prozor

**Zadatak 11.** Dopuni nazive naglasaka i uz njih napiši oznaku.

Dugo \_\_\_\_\_

Dugo \_\_\_\_\_

Kratko \_\_\_\_\_

Kratko \_\_\_\_\_

**Zadatak 12.** Dopuni pravila o naglascima tako da zaokružiš jednu riječi.

Naglasak u hrvatskome jeziku ne može biti na **prvom/zadnjem** slogu riječi.

Jednosložne riječi imaju samo **uzlazne/silazne** naglaske.

Višesložne riječi mogu imati bilo koji od četiriju naglasaka na **prvom/srednjem** slogu.

Na unutarnjim slogovima višesložne riječi mogu biti samo **silazni/uzlazni** naglasci.

**Zadatak 13.** U riječi *konj* može stajati samo (zaokruži):

- a) silazni                                      b) uzlazni.

**Zadatak 14.** U rečenici zaokruži nenaglasnice.

Mačka je odjednom skočila na stol.

**Zadatak 15.** Niječna čestica *ne* je:

- a) prednaglasnica                                      b) zanaglasnica.

**Zadatak 16.** Odredi naglasne cjeline.

- a) Ugledao sam psa i odlučio ga posvojiti.  
b) Ne ometam brata kada piše zadaću iz matematike.  
c) Sutra ću počastiti prijateljicu sladoledom u slastičarnici.

**Zadatak 17.** Podcrtane riječi zamijeni kraticama.

Marko Marulić objavio je Juditu u 16. stoljeću. \_\_\_\_\_

Udruga ima 50 članova. \_\_\_\_\_

Ivana je profesorica hrvatskoga jezika i književnosti. \_\_\_\_\_

**Zadatak 18.** Pronađi netočno napisane kratice i oznake te ih napiši pravilno.

U udžbeniku sam na 72. str knjige pročitao o nalazištu iz 2. stoljeća pr. K koje se i dalje istražuje. Kako sam sada u 7. r., već imam dosta znanja iz povijesti i veselim se novim povijesnim temama. Moja draga susjeda gđa. Đurđica pomaže mi u učenju.

---

**Zadatak 19.** Zaokruži slovo ispred pravilno napisanih rečenica.

- a) Gospođi Jelici na vratima ordinacije piše: dr. sc. Jelica Jelić.
- b) Kupili su jučer 7 kg. šljiva kako bi baka mogla napraviti džem.
- c) Boljele su ih noge pa su popile mg jer to pomaže.
- d) Moram pronaći riječi iz štok., kajk. i čak. narječja.
- e) Dobila sam majicu L veličine i savršeno mi pristaje.

**Zadatak 20.** Napiši rečenice tako da uporabiš pokratu u lokativu.

- a) Hodam prema Hrvatskom narodnom kazalištu. \_\_\_\_\_
- b) Otvorit ću račun u Privrednoj banci Zagreb. \_\_\_\_\_

**Zadatak 21.** Izbaci dva uljeza:

gosp   npr.   god.   g.   cm.   m   Ca   t   tzv.   itd.

\_\_\_\_\_